

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵשֶׂת

פְּרָשַׁת דְּבָרִים

הַסֵּד, אֶלְיִין צ"ע

מֵאֵד, וּבִפְרֹט שְׁבֹלָאוּ הִכִּי הַחֲזִיק אוֹתוֹ לְכָלִי רִיק מֵעַת
שָׂרָאָה אוֹתוֹ מִמְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית הַמְּרַקְחוֹת בְּהִיּוֹתוֹ לְבוּשׁ
בְּטָלִית וְתַפְלִין וּמְדַבֵּר שֵׁם מַעֲנִין הַמְּאֻכְלִים, חָרָה אָפוּ
מֵאֵד, וְעָלָה בְּדַעְתּוֹ לְהוֹצִיאֹו מִבֵּית הַמְּדַרְשׁ רַק מִחֻמַּת
שְׁלֹא רָצָה לְבַלְבֵּל הָאֲנָשִׁים הָעוֹמְדִים בְּתַפְלָה מִשֶּׁהָ יָדוּ
הַיָּמֵנוּ.

וְאִח"כּ בַּעַת הַסֵּב הַרְבִּי רַבִּי שְׁמַעְלֶקָא לְסַעַד סְעוּדַת
הַצְּהָרִים וְרָאָה אֶת הַרְה"ק רַבִּי לִוִי יִצְחָק, נָתַן לוֹ שְׁלוֹם
בְּסִבֵּר פָּנִים יְפוֹת וּקְרָאוּ לְהַסֵּב אֶצְלוֹ, וְהוֹשִׁיבוּ אֶצְלוֹ
מִמֶּשׁ וְאָכַל עִמּוֹ מִקְעֶרָה אַחַת. וְכֹאשֶׁר רָאוּ הַתְּלַמִּידִים
כָּל הַמַּעֲשִׂיּוֹת וְהַנְּהֻגוֹת רַבִּי לִוִי יִצְחָק וְאֵת כָּל הַכְּבוֹד
אֲשֶׁר עָשָׂה לוֹ הַרְבִּי רַבִּי שְׁמַעְלֶקָא וְהַהֲתַקְרְבוּת
בְּחֻבִּיבוּת רַב, וְהָיָה הַדְּבָר לְפָלֵא בְּעֵינֵיהֶם וְלֹא יָכַל
יוֹסֵף עוֹד לְהַתְאַפֵּק. וַיֹּאמֶר הַתְּלַמִּיד לְרַבּוֹ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי
שְׁמַעְלֶקָא: אֶתְפֹּלֵא מֵאֵד, הֲלֹאִישׁ הַלְּזָה רִיק מִכֹּל יַעֲשֶׂה
יָקָר וְיִגְדֹּלָה וְכָבוֹד, וּבִפְרֹט כִּי קִדְּם הַתְּפֹלָה דְּבַר עִם
הַרְבֵּנִית מַעֲנִין בְּשׁוּל הַמְּאֻכְלִים, וְהָיָה אִזּוֹ מְכַתֵּר בְּטָלִית
וְתַפְלִין בְּשָׁנֵי זְוִגוֹת תַּפְלִין יָחַד, וְשִׁתֵּי רַעוּת עָשָׂה,
הַרְבֵּה שִׁיחָה עִם הָאִשָּׁה וּבְטָלִית וְתַפְלִין וּקִדְּם הַתְּפֹלָה
בְּדְבָרִים בְּטָלִים, וְעוֹד זֹאת יִתְּרָה עַל הַכֹּל, שְׁדַבֵּר בְּבֵית
הַמְּדַרְשׁ בַּעַת תְּפֹלַת אֲדָמוֹ"ר לְפָנֵי הַתְּבָה וּבַלְבֵּל אֶת כָּל
הַמַּתְפַּלְלִים בְּהֶרְמַת קוֹלוֹ לְדַבֵּר עִם אִישׁ בְּזוּי כְּדוֹמָה
לוֹ, הִיכּוֹל אוֹכַל לַעֲצֹר בְּמַלְיָן נֶגֶד פָּנֵי הַרַב.

אִזּוֹ פָּתַח הַרְה"ק רַבִּי שְׁמַעְלֶקָא וְאָמַר: הִנֵּה אֵיִתָּא
בְּגִמְרָא 'רַב לֹא שָׁח שִׁיחַת חֲלִין מִיָּמִינוּ'. וְתַמּוּהָ, אִטּוּ
כָּל הַתְּנָאִים וְאִמּוֹרָאִים דְּבָרוּ ח"ו שִׁיחַת חֲלִין, וְיָמָה
זֶה שְׁמַשְׁבַּח לְרַב בְּזָה. וְעוֹד, כְּפִי הַנְּרָאָה הוּא מִלְתָּא
זוֹטְרָתָא לְגַבֵּי דְרַב לְשַׁבְּחוּ בְּזָה.

אֲבָל בְּאַמַּת הַפְּרוּשׁ כֵּה: 'רַב לֹא שָׁח שִׁיחַת חֲלִין',
פְּרוּשׁ, אִף כְּשֶׁדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים גְּשִׁמִּים
לְפִי הַנְּרָאָה וְהַנְּשִׁמַּע לְהַהֲמוֹן,

כְּשֶׁדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים עָשָׂה בָּהֶם יַחּוּדִים גְּדוּלִים

יָדוּעַ מַה שְׁאָמַר הַרְה"ק רַבִּי שְׁמַעְלֶקָא מִנִּיקְלִשְׁבוּרָג זִיע"א כְּאֲשֶׁר בָּא אֵלָיו הַרְה"ק רַבִּי לִוִי יִצְחָק
מִבֶּאֱרֵדִישְׁטוֹב זִיע"א, וְהָיָה בְּבוֹאוֹ לְחַצֵּר הַרְה"ק רַבִּי
שְׁמַעְלֶקָא שְׁמַעְלֶקָא, הָיָה ה'קִדְּשֵׁת לִוִי' מַעֲטָף בְּטָלִית
וּמְכַתֵּר בְּתַפְלִין בְּשָׁנֵי זְוִגוֹת בִּיחַד, כִּיִּדוּעַ דְּרָכּוֹ בְּקִדְּשׁ
שְׁהֵנִיח' ב' זְוִגוֹת בִּיחַד.

וְתַכְּף נִכְנַס לְבֵית שְׁמַבְשָׁלִים שֵׁם כֶּף מַעֲטָף בְּטָלִית
וְתַפְלִין, וְשָׂאֵל לְהַרְבֵּנִית: מַה הֵמָּה הַתְּבִשְׁלִים
שְׁמַבְשָׁלִים עַל סְעוּדַת הַצְּהָרִים. וְאִף שְׁהָיָה לְפָלֵא
בְּעֵינֵיהֶם שְׂאֵדָם כְּזֶה הַנְּרָאָה לְתַלְמִיד חֶכֶם יָדַבֵּר דְּבָרִים
בְּטָלִים כְּאֵלוֹ, וּבִפְרֹט שְׁהוּא מַעֲטָף בְּטָלִית וְתַפְלִין, עִם
כָּל זֶה מֵרַב צְדָקוֹתָהּ וְעוֹנֹתָנוּתָהּ, הַשִּׁיבָה לוֹ עַל דְּבָרָיו.
וְאַחַר כֵּן שָׂאֵל עוֹד הַפַּעַם: אִם הַנְּשִׁים הַמְּרַקְחוֹת
יְכוּלוֹת לְבַשֵּׁל הֵיטֵב, וְעוֹד שְׂאֵלוֹת כְּאֵלֶּה, וְהָיָה הַשִּׁיבָה
לוֹ עַל כָּל דְּבָרָיו. וְכֹאשֶׁר רָאוּ זֹאת אֲנָשֵׁי הַחֲצֵר, וּבִפְרֹט
תְּלַמִּידֵי הַרְה"ק רַבִּי שְׁמַעְלֶקָא, חֲשַׁבּוּהוּ לְזוּלָל וְסוּבָא
וְכָלִי רִיק, וְאֵעִפ"כּ לֹא הִכְלִימוּהוּ בְּרַבִּים.

אַחַר כֵּן הִלֵּךְ בְּבֵית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל הַרְבִּי ר' שְׁמַעְלֶקָא גַם
כּוֹ מַעֲטָף בְּטָלִיתוֹ וּמְכַתֵּר בְּשָׁנֵי זְוִגוֹת תַּפְלִין, וּמִצָּא שֵׁם
אִישׁ אֶחָד נִבְזָה וְחָדַל אִישִׁים וְדַבֵּר עִמּוֹ כָּל מִשְׁוֹ זְמַן
הַתְּפֹלָה בְּדְבָרִים בְּטָלִים וְשָׁל מַה בְּכָף לְפִי הַנְּשִׁמַּע לְכָל
אִזּוֹ שׁוּמַע. וְהָיָה מִנְּהַג הַרְבִּי רַבִּי שְׁמַעְלֶקָא לְהַתְּפַלֵּל
בְּעִצְמוֹ לְפָנֵי הַתְּבָה וּבְהַתְּלַהֲבוֹת גְּדוּלָה, וְהָיָה אֶצְלוֹ
תְּמִיד אֲסוּר חֲמוּר עַל כָּל מִי שִׁדְּבַר בְּבֵית הַמְּדַרְשׁ, בִּפְרֹט
בַּעַת הַתְּפֹלָה, בְּאִזְזָהָהּ גְּדוּלָה. וְהָיָה כְּאֲשֶׁר רָאָה אֶחָד
מִתְּלַמִּידֵי הַרְבִּי רַבִּי שְׁמַעְלֶקָא שְׁהֶאֱוַרַח מְדַבֵּר בַּעַת
הַתְּפֹלָה, אָמַר לוֹ: הֵס, שְׁתַּקֵּה, כִּי אֲסוּר לְדַבֵּר.
וְלֹא הָטָה אִזְנוֹ לְשִׁמַּע. וַיַּחַר לְהַתְּלַמִּיד

א א (א): 'אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרות ודי זהב'.

ופרש רבנו האור החיים הקדוש: עוד ירמז על דרך מה שאמרו בגמרא (יומא יט:), 'אמר רבא ודברת במ ולא בדברים בטלים', ע"כ. מכאן שאסור לדבר זולת בדברי תורה ויראה. והודיע הכתוב כי משה רבנו ע"ה אלה הם הדברים אשר דבר כל ימיו מעצמו לבד הדברים אשר צוה מה' לדבר, הא למדת שקיים 'ודברת במ', ודבריו אלה כל רואה יעיד כי פלן דברי תורה וחכמה ומוסר.

וכתב על זאת הרה"ק רבי שלמה מראדומסק זיע"א בספרו 'תפארת שלמה': כתב באור החיים, הוא על דרך שאמרו ז"ל בגמרא, ודברת במ ולא בדברים בטלים, והודיע הכתוב כי אף אלה היו הדברים אשר דבר משה רבנו ע"ה כל ימיו מעצמו לבד הדברים אשר צוה ה'.

ודברים האלה ידועים כי הם דברי תורה, עין שם. ויש להפליא, הלא משה רבנו ע"ה בן שמונים שנה היה קדם שקבל התורה ומלך בכוש ימים רבים ואיך כל ימיו לא דבר רק דברי תורה.

אף הנה זה הוא ענין סוד ליראי ה' ולחושבי שמו, אע"פ שעוסקים ומדברים בדברי עולם הזה, מכל מקום מחשבתם קשורה ודבוקה בהשם יתברך ב"ה כל הימים וכל דבריהם בקדשה, וכמו שיודענו מזה מדברי איש האלקי הבעל שם טוב זיע"א שדבר עם תלמידיו ספורי מעשיות מעניני עולם הזה, והמה דברים גבוהים ברום עולם. וזה הוא המבאר בגמרא 'אמרו עליו על רב שלא שח שיחה בטלה כל ימיו', איך אפשר זה, אף לפי הנ"ל ניחא.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

באמת אף אלו הדברים לא היה שיחת חלין רק עשה בהם יחודים גדולים, 'מימיו', מתחלת היום עד הלילה עשה כן שדבר עם הכל כל חפצם בשיחת חלין ודברים בטלים וגשמיים ובהם עשה בהם יחודים, והיה יכול להחזיק המחין בעבודה זו כל היום כסדר. ולכן שבחוהו רבותינו ז"ל בזה, אשר לא נמצא כן בשאר התנאים, שלא יכלו להחזיק המחין בעבודה רמה כזו רק שלשה שעות, ואחר כך נפלו ממדרגתם. וכן הרה"ק רבי לוי יצחק יכול לאחז המחין כל היום כלו ולדבר דבורים הנראים לשיחת חלין ודברים בטלים וליחד בהם יחודים נוראים כמו מדרגת רב התנא הגדול, משא"כ אני איני יכול להחזיק המחין רק שלש שעות כדרך שאר התנאים.

מתאבל על החרבן

פעם אחת עמד הרה"ק רבי חנוך העניף מאלכסנדר זיע"א בבית המדרש של הרה"ק החדושי הרי"מ מגור זיע"א, ודבר צחות כדרך בקדש, כי מאד הסתיר מעשיו מבני אדם, קדם שהיה רבי פידוע. והאנשים אשר לא היו מכירים אותו היטב היו חושבים שאומר איזה מלי דבדחיותא, ופתחו פיהם בשחוק. והרה"ק רבי יחיאל מאיר מגאסטינין זיע"א היה אז בבית המדרש, וראה את המעשה והוא היה מבין בדבר. ואמר לחסיד אחד העומד בבית המדרש, וכמדמה שאמר זה להרה"ק רבי ואלף מסטריקוב זיע"א, על הרה"ק מאלכסנדר איך שהוא עומד ומתאבל על חרבן ירושלים, וכלם שוחקים. ועתה ראה כח הסתרת מעשיהם, והוי זהיר בגחלתן

משה רבנו לא שח בדברים בטלים

פתח פרשת דברים יאירו דברי התורה הזאת (דברים

הפותרים נכונה יכנסו להגרלה אי"ה על סידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר". את הפתרונות יש לשלוח אלינו עד ליום שני

למספר פקס: 077-470-26-81

או למייל: magdenot@gmail.com

נא לכתוב שם, כתובת מדויקת וטלפון.

בראש הדף לציין "עבור חידון לנוער".

חידון אף?נות - נושא פרסים
באלו שני הקשרים
מזכר המספר 1,000?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת בהר בחוקות:

ש. באיזה פסוק בפרשה זו יש 6 מילים רצופות שמתחילות כולן באותה אות?

ת. בויקרא כה, ח מופיעות 6 מילים רצופות שמתחילות באות ש: "שבע שבתות שנים, שבע שנים שבע..."

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב בהוצאת "עוז והדר":

פרשת בהר-בחוקות:

ה' אברהם אהרן קרישבסקי מביתר עילית.

